

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1257/2020
27.01.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија Звездане Лутовац, председника већа, Јелене Боровац и Драгане Маринковић, чланова већа, у парници тужиоца Комерцијалне банке АД Београд, коју заступа пуномоћник Милан Петровић, адвокат из ..., против туженог АА из ..., кога у ревизијском поступку заступа пуномоћник Владимир Маринков, адвокат из ..., ради побијања дужникових правних радњи, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 3632/2018 од 13.09.2019. године, у седници одржаној 27.01.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог, изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 3632/2018 од 13.09.2019. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Основног суда у Бору П 752/17 од 29.03.2018. године, ставом првим изреке усвојен је тужбени захтев и утврђено да уговор о купопродаји плаца са објектом закључен 27.12.2012. године, између ББ из ... као продавца и његовог брата туженог АА из ... као купца, који је под бројем ОвЗ .../... оверен пред Основним судом у Бору 28.12.2012. године, нема дејство према тужиоцу у обиму потребном за намирење потраживања које тужилац има према ББ по извршној одлуци Основног суда у Бору Ив 119/15 од 26.05.2015. године, па се обавезује тужени да призна и трпи да тужилац своје потраживање из наведене одлуке може намирити продајом стамбене зграде у ... у улици ... број ..., површине 208 м² са земљиштем уз зграду површине 446 м², на кп. бр. ... КО ... . Ставом другим изреке обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 223.425,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до коначне исплате.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 3632/2018 од 13.09.2019. године, укинута је првостепена пресуда и пресуђено, тако што је утврђено да уговор о купопродаји плаца са објектом закључен 27.12.2012. године између ББ из ... као продавца и његовог брата туженог АА из ... као купца, који је под бројем ОвЗ .../... оверен пред Основним судом у Бору 28.12.2012. године, нема дејство према тужиоцу у обиму потребном за намирење потраживања које тужилац има према ББ по извршној

одлуци Основног суда у Бору Ив 119/15 од 26.05.2015. године, па се обавезује тужени да призна и трпи да тужилац своје потраживање из наведене одлуке може намирити продајом стамбене зграде у ... у улици ... број ..., површине 208 м² са земљиштем уз зграду површине 446 м², на кп бр ... у КО ... . Тужени је обавезан да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 288.025,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до коначне исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Тужилац је поднео одговор на ревизију, захтевајући накнаду трошкова састава истог.

Врховни касациони суд је оценио да је ревизија дозвољена на основу члана 403. став 2. тачка 3. ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11 ... 55/14), испитао је побијану пресуду на основу члана 408. наведеног закона и утврдио да ревизија туженог није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности. Другостепени суд је на основу члана 383. став 3. и 4. ЗПП, заказао расправу и одлучио о жалби и захтевима странака у ситуацији када је у истој парници првостепена пресуда већ једанпут била укинута, ради отклањања битних повреда одредаба парничног поступка и потпуног утврђења чињеничног стања, па је неосновано указивање ревидента на битне повреде поступка учињене пред другостепеним судом из члана 374. став 1. у вези чланова 396. став 3. и 394. став 1. тачка 1. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању тужилац је са „ВВ“ ДОО закључио уговор о кредиту дана 22.11.2012. године којим је одобрен кредит у износу од 10.000.000,00 динара са роком враћања од 18 месеци. Поводом уговореног кредита тужилац је са ББ из ... дана 23.11.2012. године закључио уговор о јемству којим се он као јемац – платац обавезао да ће на први позив банке исплатити пуноважну доспелу обавезу дужника „ВВ“ ДОО, уколико то дужник не учини. У време закључења наведених уговора ББ је био власник непокретности – куће у ... у улици ... број ..., површине 208 м², коју је отуђио уговором о купопродаји свом рођеном брату, овде туженом који је оверен у Основном суду у Бору дана 28.12.2012. године под ОвЗ .../... . Како дужник по уговору о кредиту „ВВ“ ДОО није вратила одобрени кредит, покренут је извршни поступак пред Основним судом у Бору против јемца – платца ББ као извршног дужника и донето је решење о извршењу Ив 119/15 од 26.05.2015. године. У поступку извршења утврђена је висина дуга у износу од 9.556.810,34 динара и да извршни дужник нема непокретне имовине, па је закључком Ив 119/15 од 25.12.2015. године одређено извршење запленом зараде извршног дужника, односно запленом новчаних средстава са рачуна дужника или продајом покретних ствари – возила у својини дужника. Извршни дужник ББ је запослен у предузећу „ВВ“ ДОО где остварује просечну зараду од 26.527,72 динара, тако да се поступак извршења спроводи пленидбом дела зараде у износу од око 10.000,00 динара месечно на име намирења тужиоцевог потраживања. На основу

уверења од 28.08.2015. године утврђено је да у катастарском оперативном на име ББ из ... нема уписаних непокретности на подручју Општине Бор, а према обавештењу пореске управе од 04.09.2015. године, да није обвезник пореза на имовину, као ни по основу осталих сталних јавних прихода на територији Општине Бор. У изјави о имовини од 23.01.2019. године коју је ББ дао у извршном поступку пред Основним судом у Бору, наведено је да је власник привредног субјекта ДОО „ВВ“ да је у радном односу од оснивања и да остварује просечну зараду од 26.527,72 динара, да нема покретне и непокретне имовине, готовинска новчана средства, новчане депозите, права на хартије и из хартија од вредности, те да надничу како би преживео. У предмету Привредног суда у Зајечару И 164/15 у току је поступак извршења, овде тужиоца као извршног повериоца против извршног дужника „ВВ“ ДОО ради наплате новчаног потраживања од 9.556.810,34 динара и решењем од 18.04.2019. године наложено је законском заступнику–директору извршног дужника да приступи у суд ради давања допунске изјаве о имовини или да у року од 5 радних дана достави суду изјаву о имовини са подацима о потраживањима дужникових дужника на дан сачињавања изјаве, као и основ по коме је потраживање настало.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су закључили да су испуњени сви услови прописани у члановима 280. и 281. Закона о облигационим односима за побијање дужникових правних радњи, у конкретном случају уговора о купопродаји који је дужник ББ закључио са туженим (рођеним братом), убрзо након закључења уговора о јемству, јер у својству јемца – платца по уговору о кредиту нема непокретне имовине из које би се тужилац намирио, а из дела његове зараде који се одбија у извршном поступку очигледно је да се у догледно време неће намирити тужиочево потраживање.

Врховни касациони суд налази да су нижестепени судови правилно применили материјално право када су усвојили тужбени захтев за побијање дужникове правне радње.

Опште претпоставке побијања дужникових правних радњи прописане су у члану 280. Закона о облигационим односима (ЗОО), тако што сваки поверилац чије је потраживање доспело за исплату и без обзира када је настало може побијати правну радњу свог дужника која је предузета на штету поверилаца (став 1.) с тим што се сматра да је правна радња предузета на штету поверилаца ако услед њеног извршења дужник нема довољно средстава за испуњење повериоцевог потраживања (став 2.). Право побијања дужникових правних радњи представља уређен поступак заштите интереса поверилаца у случајевима када дужник отуђењем сопствене имовине наноси штету својим повериоцима која се огледа у немогућности или смањеној могућности намирења њихових потраживања. Наведена законска одредба не захтева да је дужник због предузете правне радње потпуно неспособан за плаћање, већ да нема довољно средстава за испуњење повериоцевог потраживања, нити је поверилац дужан доказивати да се потраживање претходно није могло наплатити од другог солидарног дужника, у конкретном случају од „ВВ“ ДОО као корисника кредита. Због тога су без утицаја ревизијски наводи којима се указује да основни дужник као корисник кредита има потраживања више него довољна за наплату дуга и да је тужиоцу нуђено да се та наплата потраживања пренесу на тужиоца као повериоца. Полазећи од наведеног у

конкретном случају испуњене су опште претпоставке побијања у погледу доспелости тужиочевог потраживања за исплату, инсолвентности дужника и постојања правне радње која се побија (уговора о купопродаји).

Посебне претпоставке побијања постављају услове прописане у члану 281. ЗОО, тако да се теретно располагање може побијати ако је у време располагања дужник знао или могао знати да предузетим располагањем наноси штету својим повериоцима и ако је трећем лицу са којим је или у чију је корист правна радња предузета то било познато или могло бити познато (став 1.). Ако је треће лице дужников супруг, или сродник по крви у правој линији, или у побочној линији до четвртог степена или по тазбини до истог степена, претпоставља се да му је било познато да дужник предузетим располагањем наноси штету повериоцима (став 2. наведеног члана).

Како се у конкретном случају ради о теретном располагању у корист туженог, који је рођени брат дужника, у том случају на страни повериоца не постоји обавеза да доказује несавесност трећег лица (блиског сродника) јер се претпоставља да је том лицу било познато да дужник предузетим располагањем наноси штету повериоцима. Поред тога, посебна претпоставка побијања дужникових правних радњи да је у време располагања дужник знао или могао знати да предузетим располагањем наноси штету својим повериоцима, представља објективну чињеницу која се утврђује на основу свих конкретних околности у којој је радња предузета и која се разматра у односу на немогућност намирења потраживања према конкретном дужнику. Поверилац је ослобођен доказивања да је код дужника стварно постојала свест да побијаним располагањем наноси штету својим повериоцима, већ је довољно да је дужник у тренутку располагања могао знати да је био пажљивији да том радњом штети своје повериоце. Код утврђене чињенице да је дужник ББ као јемац – платац закључио уговор о јемству 23.11.2012. године, да је убрзо затим закључио уговор о купопродаји оверен у Основном суду у Бору 28.12.2012. године, којим је свом рођеном брату (туженом) продао непокретност, да не поседује друге непокретности на подручју Општине Бор и да није обвезник пореза на имовину као ни осталих јавних прихода, неосновано се ревизијом туженог указује да у поступку није утврђено да је дужник ББ у време располагања имовином знао или могао знати да предузетим располагањем наноси штету својим повериоцима. С тим у вези, неосновани су и ревизијски наводи да нижестепени судови нису могли да посматрају однос између тужиоца и ББ једнострано без разматрања положаја основног дужника ВВ ДОО, јер се немогућност намирења потраживања разматра према конкретном дужнику, а не и у односу на могућност намирења потраживања према осталим солидарним дужницима.

Тужба за побијање подноси се против трећег лица са којим је или у чију је корист предузета правна радња која се побија, односно против његових универзалних правних следбеника по члану 283. став 2. ЗОО, па су неосновани наводи ревизије о погрешној примени материјалног права, односно недостатку пасивне легитимације у конкретном случају, а указивање ревидента на погрешно означавање туженог као дужника (уместо јемца платца ББ) у делу образложења другостепене пресуде, није од утицаја на законитост и правилност побијане пресуде и ова погрешка се може у свако доба исправити посебним решењем о исправљању у смислу члана 362. ЗПП.

Захтев тужиоца за накнаду трошкова на име састава одговора на ревизију од стране адвоката је одбијен на основу члана 154. став 1. ЗПП, јер се не ради о трошковима потребним за вођење ове парнице.

На основу члана 414. став 1. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Звездана Лутовац, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић